

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень

MECHANISMS AND CLINICAL FEATURES OF SPEECH, SENSORY AND INTELLECTUAL DISORDERS

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

тип дисципліни _____ нормативна _____

мова викладання _____ українська _____

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: Бажмін Володимир Борисович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, логопед, спеціальна психологія
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Механізми і клініка мовленнєвих, сенсорних та інтелектуальних порушень» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Бажмін В.Б., 2025

ЗМІСТ.....	3
Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання	7
5. Програма навчальної дисципліни	8
6. Тематичний план навчальної дисципліни	11
7. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування.....	18
8. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання....	18
9. Рейтинговий контроль знань студентів.	21
10. Рекомендовані джерела інформації.....	23

Вступ

Анотація. У програмі обґрунтовано процес формування у студентів професійної компетенції у напрямку визначення та діагностування механізмів і клініки сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень в розвитку дітей із ООП. Значна увага в програмі приділена визначенню поняття сенсорні системи дитячого організму, форма порушення сенсорних систем, діагностика і корекція відхилень розвитку в дітей з сенсорними, мовленнєвими та інтелектуальними порушеннями. Дисципліна «Механізми та клініка сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень» забезпечує майбутніх фахівців теоретичними знаннями в сучасних методиках, надає практичні вміння у комплексному підході до діагностування, корекції та реабілітації осіб з особливими освітніми потребами. Програма забезпечує формування відповідальних та компетентних фахівців у сфері спеціальної педагогіки та корекційної роботи. Програма ставить наголос на здобуті студентами необхідних сучасних теоретичних знань і практичних вмінь і навичок корекційної роботи логопеда, асистента, вчителя, вихователя та батьків дитини з порушеннями психофізичного розвитку, щодо діагностування та корекції сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень у дітей з ООП.

Ключові слова: сенсорні системи дитячого організму, механізми сенсорних порушень, мовленнєві порушення, інтелектуальних порушення, вчитель-логопед, інклюзивна форма освіти, діти з особливими освітніми потребами (діти з ООП), загальні і фахові спеціально методичні компетентності.

Abstract. The program substantiates the process of forming professional competence in students in the direction of determining and diagnosing mechanisms and clinics of sensory, speech and intellectual disorders in the development of children with special educational needs. Considerable attention in the program is paid to defining the concept of sensory systems of the child's body, the form of sensory system disorders, diagnostics and correction of developmental abnormalities in children with sensory, speech and intellectual disorders. The discipline "Mechanisms and Clinics of Sensory, Speech and Intellectual Disorders" provides future specialists with theoretical knowledge in modern methods, provides practical skills in a comprehensive approach to diagnosing, correcting and rehabilitating individuals with special educational needs. The program ensures the formation of responsible and competent specialists in the field of special pedagogy and correctional work. The program emphasizes the acquisition by students of the necessary modern theoretical knowledge and practical skills and abilities of the correctional work of a speech therapist, assistant, teacher, educator and parents of a child with psychophysical development disorders, regarding the diagnosis and correction of sensory, speech and intellectual disorders in children with OOP.

Keywords: sensory systems of the child's body, mechanisms of sensory disorders, speech disorders, intellectual disorders, speech therapist teacher, inclusive form of education, children with special educational needs (children with OOP), general and professional specifically methodological competencies.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів - 2	А 6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)		
Змістових модулів - 7			
Електронна адреса РПНД на сайті Університету	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		1-ий	1-ий
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		1-й/2-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4 2 семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4		Лекції	
		9/9 год.	6 год
		Практичні, семінарські	
		18 год. /18год.	10 год
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		126 год	154 год
		Індивідуальне завдання: 0 год.	
		Вид контролю:	
		Залік Іспит	Іспит
		Форма контролю: презентація	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Механізми та клініка сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень» полягає у вивченні і засвоєнні студентами питань визначення форм та методів медико-педагогічної діагностики, практичної корекції та компенсації слухових, мовленнєвих і сенсорних порушень, особливостей розвитку дітей з порушенням психофізичного розвитку; основних понять анатомії і фізіології органів слуху і мовлення у дітей, їх патології (аномалії розвитку і захворювання), клінічна характеристика і особливості перебігу; особливості розвитку дітей з порушенням інтелектуального розвитку, етіологія та патогенез різних форм розумової відсталості, що виникають у процесі нормального та патологічного перебігу онтогенезу, знайомство студентів з анатомо-фізіологічними особливостями слухового і мовленнєвого аналізаторів, з причинами і основними симптомами порушень слуху і мовлення у дітей з ООП, теоретичних і практичних питань отоларингології в обсязі, необхідному вчителю - логопеду для виховання і навчання дітей в спеціалізованих і загальноосвітніх установах.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Механізми та клініка сенсорних, мовленнєвих та інтелектуальних порушень» доцільно організувати в єдиному контексті з тематикою вивчення дисциплін «Вікова анатомія і фізіологія», «Основи медичних знань і здорового способу життя», «Основи генетики», «Спеціальна педагогіка з основами дидактики», «Невропатологія», «Психопатологія», «Спеціальна психологія», «Фізична реабілітація осіб з вадами мовлення», «Логопедія з історією логопедії», та інші.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на

основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загально-предметними компетентностями:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення,

слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структурний модуль 1. Органи слуху, мовлення та органи зору

Змістовний модуль 1. Сенсорна система слухового аналізатора

Тема 1. Анатомія і фізіологія слухового аналізатора

1. Сенсорна система слухового аналізатора, функції органа слуху у дітей
2. Будова вуха (Зовнішнє вухо, Середнє вухо, Внутрішнє вухо)
3. Склад слухового відділу людини (Кістковий лабіринт, перетинчастий лабіринт)

Тема 2. Патологія органів слуху.

1. Патологічні порушення слухового аналізатора. Глухота провідності, глухота сприйняття, глухота змішана
2. Діагностика і корекція порушень слуху
3. Наслідки патологічних порушень слуху

Тема 3. Характеристика і класифікація стійких порушень слуху у дітей

1. Характеристика слуху у дітей (Фізичні характеристики звукових сигналів, теорії звукосприйняття, дослідження слуху).
2. Класифікація порушень слухового аналізатору, часткова та тотальна втрати слуху у дітей.
3. Характеристика глухоти в залежності від етіології захворювання (Спадкова глухота, уроджена глухота, придбана глухота. Відновлення та корекція слуху в дітей).

Змістовний модуль 2. Орган голосу та мовлення.

Тема 4. Анатомія і фізіологія органів мовлення.

1. Анатомія органу голосу та мовлення.
2. Топографія гортані, хрящі гортані, зв'язки гортані, руховий апарат гортані, порожнина гортані, іннервація гортані.
3. Фізіологія відділів органу голосу та мовлення.
4. Фізіологія голосу, функції гортані, артикуляція, опора.
5. Фізіологія мовлення, основні функції мовлення, Форми мовленнєвої діяльності.
6. Фізіологічні основи мовлення, Розвиток мовлення у дітей.

Тема 5. Патологія органів мовлення.

1. Патології голосу та мовлення.
2. Німота як наслідок порушення слуху. Німота як наслідок запізненого розвитку мовлення.
3. Характеристика глухонімоти.
4. Порушення мови при хворобі Дауна.
5. Характеристика функціональної заїкуватості.

Тема 6. Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.

1. Порушення голосу, пов'язані з коморбідними діагнозами
2. Види порушень артикуляції.
3. Відновлення голосу, відновлення дихання, відновлення фонації та артикуляції

Змістовний модуль 3

Тема 7. Анатомія і фізіологія зорового аналізатора.

1. Анатомія органу зору.
2. Будова ока людини.
3. Провідні зорові шляхи.

Тема 8. Патологія зорового аналізатора.

1. Патологія зорових функцій в дітей.
2. Слабозорість та сліпота в дітей.
3. Вплив порушень зорового аналізатору на мовлення дітей.

Тема 9. Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.

1. Будова тактильного аналізатора дітей.
2. Хвороби тактильного аналізатора.
3. Вплив порушень тактильного аналізатору на мовлення дітей.

Структурний модуль 2. Інтелектуальні порушення та ранній дитячий аутизм.

Змістовний модуль 4.

Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.

1. Поняття про інтелект.
2. Класифікація порушень інтелекту.
3. Текстологічний підхід до вивчення інтелекту

Тема 11. Інтеграційні рівні кіркової діяльності.

1. Регуляція інтелектуальної діяльності. Основні форми інтелектуальних порушень (олігофренія і деменція)

2. Межова розумова відсталість в дітей
3. Когнітивний підхід до інтелекту

Тема 12. Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.

1. Поняття про синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ).
2. Особливості прояву, діагностування ГРДУ у дітей.
3. Навчання, поведінка, уважність та успішність дітей з ГРДУ.

Змістовний модуль 5

Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.

1. синдром Дауна.
2. дислексія, дисграфія, дискалькулія.
3. гіперактивний розлад із дефіцитом уваги(СДУГ).

Тема 14. Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.

1. Церебрастенические і психоорганические синдроми з інтелектуальною недостатністю.
2. Дизонтогенетического і енцефалопатическая форми прикордонної інтелектуальної недостатності.
3. Психоорганичні синдроми.

Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.

1. Дисгармонійний розвиток дітей (вплив чинників макро- і мікросередовища)
2. Патологічне формування особистості у дітей.

3. Психопатії у дітей.

Змістовний модуль 6

Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Дифференціальна діагностика РДА.

1. Поняття раннього дитячого аутизму.
2. Синдром Аспергера.
3. Класифікації РДА
4. Методи дифференціальної діагностики РДА.

Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Червоні прапорці аутизму для родини дітей з РДА.

1. Чотири групи РДА за класифікацією О.С. Нікольської (1985-1987).
2. Прояви РДА на ранніх етапах розвитку дітей.
3. Рекомендації батькам дітей з РДА «Червоні прапорці аутизму»

Тема 18. Практична робота із дітьми з РДА. Методи психокорекції при РДА.

1. Особливості психічного розвитку дітей з РДА.
2. Встановлення емоційного контакту з дітьми РДА
3. Корекція страхів у дітей з РДА.
4. Корекція агресії і самоагресії у дітей з РДА.

6. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма				Заочна форма					
	Усього	лек	пр.	лаб	с.р.	Усього	лек.	пр.	лаб	с.р.
1 Структурний модуль. Органи слуху, мовлення та зору										
Змістовний модуль 1.										
Тема 1. Анатомія слухового аналізатора	10						1			2
Тема 2. Фізіологія слухового аналізатора	10							2		10
Тема 3. Класифікація і характеристика стійких порушень слуху у дітей	10							3		12
Усього:	30						1	5		24
Змістовний модуль 2.										
Тема 4. Анатомія і фізіологія органів мовлення	10	2	2		6		1			2
Тема 5. Патологія органів мовлення.	10	1	2		7			2		10
Тема 6. Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.	10		2		8			3		12
Усього:	30	3	6		21	30	1	5		24
Змістовний модуль 3.										
Тема 7. Анатомія і фізіологія зорового аналізатора.	10	2	2		6		1			2
Тема 8. Патологія зорового аналізатора.	10		2		8			2		10
Тема 9. Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.	10	1	2		7			3		12
Усього:	30	3	6		21		1	5		24
Усього за 1 структурний модуль:	90	9	18		63	90	3	15		72

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	лек.	пр.	лаб	с.р.	Усього	лек.	пр.	лаб	с.р.
2 Структурний модуль. Інтелектуальні порушення та ранній дитячий аутизм.										
Змістовний модуль 4 Інтелектуальні порушення										
Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.	10	2	2	–	6	3	1		–	2
Тема 11. Інтеграційні рівні кіркової діяльності. Регуляція інтелектуальної діяльності.	10	1	2	–	7	12		2	–	10
Тема 12. Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.	10		2	–	8	15		3	–	12
Усього:	30	3	6	–	21	30	1	5	–	24
Змістовний модуль 5 Клініка інтелектуальних порушень										
Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.	10	2	2	–	6	3	1		–	2
Тема 14. Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.	10	1	2	–	7	12		2	–	10
Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	10		2	–	8	15		3	–	12
Усього:	30	3	6	–	21	30	1	5	–	24
Змістовний модуль 6 Ранній дитячий аутизм										
Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Диференціальна діагностика РДА.	10	2	2	–	6	3	1		–	2
Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	10	1	2	–	7	12		2	–	10
Тема 18. Практична робота з родиною дитини з РДА. Червоні прапорці аутизму	10		2	–	8	15		3	–	12
Усього:	30	3	6	–	21	30	1	5	–	24
усього за 2структурний модуль	90	9	18	–	63	90	1	5	–	24
Усього за курсом:	180	18	36	–	126	180	6	10	–	154

3. Теми лекційних занять

3.1. Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
	Модуль 1. Органи слуху, мовлення та зору	
	Змістовний модуль 1.	
1.	Тема 1. Анатомія слухового аналізатора	2
2.	Тема 2. Фізіологія слухового аналізатора	2
	Змістовний модуль 2.	
3.	Тема 3. Патологія органів слуху	2
4.	Тема 4. Класифікація, характеристика стійких порушень слуху у дітей	2
	Змістовний модуль 3.	
5.	Тема 5. Анатомія і фізіологія органів мовлення	2
6.	Тема 6. Патологія органів мовлення	2
	Модуль 2. Клініка інтелектуальних порушень	
	Змістовний модуль 4	
1.	Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.	2
2.	Клініка диференційованих форм олігофренії.	2
	Змістовний модуль 5	
	Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень	2
	Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	2
	Змістовний модуль 6	
	Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Диференціальна діагностика РДА.	2
	Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	2
Усього:		24

3.2. Заочна форма навчання

Змістовний модуль та. назва теми	Кількість год.
Модуль 1.	
Змістовний модуль 1. Тема 1. Анатомія слухового аналізатора	1
Змістовний модуль 2. Тема 4. Анатомія і фізіологія органів мовлення	1
Змістовний модуль 3. Тема 7. Анатомія і фізіологія зорового аналізатора	1
Змістовний модуль 4. Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення	1
Змістовний модуль 5. Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.	1
Змістовний модуль 6. Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Диференціальна діагностика РДА.	1
Усього:	6

4. Теми практичних занять

4.1. Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Модуль 1. Органи слуху, мовлення та зору		
Змістовний модуль 1.		
1.	Анатомія слухового аналізатора	2
2.	Фізіологія слухового аналізатора	2
3.	Класифікація, характеристика стійких порушень слуху у дітей	2
Змістовний модуль 2.		
4.	Анатомія і фізіологія органів мовлення	2
5.	Патологія органів мовлення.	2
6.	Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.	2
Модуль 2. Клініка інтелектуальних порушень		
Змістовний модуль 3.		
7.	Анатомія і фізіологія зорового аналізатора.	2
8.	Патологія зорового аналізатора.	2
9.	Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.	2
2. Клініка інтелектуальних порушень		
Змістовний модуль 4		
10.	Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.	2
11.	Інтеграційні рівні кіркової діяльності. Регуляція інтелектуальної діяльності.	2
12.	Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.	2
Змістовний модуль 5		
13.	Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.	2
14.	Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.	2
15.	Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	2
Змістовний модуль 6		
16.	Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Дифференціальна діагностика РДА.	2
17.	Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	2
18.	Практична робота з родиною дитини з РДА. Червоні прапорці аутизму.	2
Усього		36

4.2. Заочна форма навчання

Змістовний модуль та назва теми	Кількість год.
Модуль 1. Органи слуху, мовлення та зору	
Змістовний модуль 1.	
Тема 2. Фізіологія слухового аналізатора	2
Тема 3. Класифікація, характеристика стійких порушень слуху у дітей	3

<i>Змістовний модуль 2.</i>	
Тема 5. Патологія органів мовлення.	2
Тема 6. Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.	3
<i>Змістовний модуль 3.</i>	
Тема 8. Патологія зорового аналізатора.	2
Тема 9. Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.	3
<i>Змістовний модуль 4.</i>	
Тема 11. Інтеграційні рівні кіркової діяльності. Регуляція інтелектуальної діяльності.	2
Тема 12. Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.	3
<i>Змістовний модуль 5.</i>	
Тема 14. Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.	2
Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	3
<i>Змістовний модуль 6.</i>	
Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	2
Тема 18. Практична робота з родиною дитини з РДА. Червоні прапорці аутизму	3
Усього	25

5. Самостійна робота студента

5.1. Денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість год.
<i>Модуль 1. Органи слуху, мовлення та зору</i>		
<i>Змістовний модуль 1.</i>		
1.	Тема 1.Анатомія і фізіологія слухового аналізатора	6
2.	Тема 2. Патологія органів слуху.	7
3.	Тема 3. Класифікація і характеристика стійких порушень слуху у дітей	8
<i>Змістовний модуль 2.</i>		
3.	Тема 4. Анатомія і фізіологія органів мовлення	6
4.	Тема 5. Патологія органів мовлення.	7
	Тема 6. Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.	8
<i>Змістовний модуль 3.</i>		
5.	Тема 7. Анатомія і фізіологія зорового аналізатора.	6
6	Тема 8. Патологія зорового аналізатора.	7
7	Тема 9. Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.	8
<i>Модуль 2. Клініка інтелектуальних порушень</i>		
<i>Змістовний модуль 4.</i>		
8.	Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.	6
9	Тема 11. Інтеграційні рівні кіркової діяльності. Регуляція інтелектуальної діяльності.	7
	Тема 12. Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.	8
<i>Змістовний модуль 5</i>		
	Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.	6
	Тема 14. Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.	7
	Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	8
<i>Змістовний модуль 6</i>		
	Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Дифференціальна диагностика РДА.	6
	Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	7
	Тема 18. Практична робота з родиною дитини з РДА. Червоні прапорці аутизму.	8
Усього:		126

5.2. Заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість год.
<i>Модуль 1. Органи слуху, мовлення та зору</i>		
<i>Змістовний модуль 1.</i>		
1.	Тема 1.Анатомія і фізіологія слухового аналізатора	2
2.	Тема 2. Патологія органів слуху.	10
3.	Тема 3. Класифікація і характеристика стійких порушень слуху у дітей	12
<i>Змістовний модуль 2.</i>		
3.	Тема 4. Анатомія і фізіологія органів мовлення	2
4.	Тема 5. Патологія органів мовлення.	10
	Тема 6. Лікувально профілактичні заходи при порушеннях голосу та мовлення у дітей.	12
<i>Змістовний модуль 3.</i>		
5.	Тема 7. Анатомія і фізіологія зорового аналізатора.	2
6	Тема 8. Патологія зорового аналізатора.	10
7	Тема 9. Анатомія і фізіологія тактильного аналізатора.	12
<i>Модуль 2. Клініка інтелектуальних порушень</i>		
<i>Змістовний модуль 4.</i>		
8.	Тема 10. Поняття про інтелект і інтелектуальні порушення.	2
9	Тема 11. Інтеграційні рівні кіркової діяльності. Регуляція інтелектуальної діяльності.	10
	Тема 12. Клініка інтелектуальних порушень при спотвореному психічному розвитку.	12
<i>Змістовний модуль 5</i>		
	Тема 13. Клініка суміжних форм інтелектуальних порушень.	2
	Тема 14. Клініка інтелектуальних порушень при відставанні у розвитку окремих компонентів психічної діяльності, при церебрастенічному і психоорганічному синдромах.	10
	Тема 15. Клініка інтелектуальних порушень при мікросоціальній педагогічній занедбаності.	12
<i>Змістовний модуль 6</i>		
	Тема 16. Поняття про ранній дитячий аутизм РДА. Дифференціальна диагностика РДА.	2

Тема 17. Клінічні форми аутистичного спектру. Методи психокорекції при РДА.	10
Тема 18. Практична робота з родиною дитини з РДА. Червоні прапорці аутизму.	12
Усього:	154

7. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:

- лекція; пояснення; дискусія; диспут; ілюстрування; демонстрація; відео - метод; бесіда; методи проблемного навчання, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький.

2) на семінарських заняттях:

- практична робота; фронтальне опитування; частково-пошуковий метод; спостереження. майстер-клас; питання до своїх одногрупників; питання до самого себе; методика незакінчених речень; методика «ланцюжкова реакція».

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття); проектні (самостійні) роботи; контрольна робота; реферати; тести; структурно-логічні схеми.

8. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	
бали	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 4 відповіді по 2 бали ЗФН).	

Самостійна (проектна) робота	
бали	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотне проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бали ДФН, ЗФН).</i>	

Реферат	
бали	Критерії оцінювання
15	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічна; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
10	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (1 реферат по 15 балів ДФН, ЗФН).</i>	

Контрольна робота	
бали	Критерії оцінювання
10	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
9-7	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
6-5	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
4-3	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
3-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН, 32 бали для ЗФН)</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	4x2 бали = 8 балів
Самостійна (проектна) робота	15x3 бали = 45 балів	15x3 бали = 45 балів
Реферат	1x15 балів = 15 балів	1x15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x10 балів = 10 балів	1x32 бали = 32 бали
Всього	100	100

9. Рейтинговий контроль знань студентів.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання:

Довідник з розподілу оцінок / Reference book on ratings	
Оцінка за 100-бальною шкалою університету / Grade according to 100-points scale of University	Оцінка за шкалою ЄКТС / Grade according to ECTS scale
90-100 (творчий рівень)/(creative level)	A (відмінно) / (excellent)
82-89 (високий рівень)/(high level)	B (дуже добре) / (very good)
74-81 (добрий рівень)/(good level)	C (добре) / (good)
64-73 (середній рівень)/(average level)	D (посередньо) / (average)
60-63 (задовільний рівень)/(satisfactory level)	E (достатньо) / (satisfactory)
35-59 (низький рівень)/(low level)	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) / (unsatisfactory with the possibility to repass the exam)
1-34 (незадовільний рівень)/(unsatisfactory level)	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням) / (unsatisfactory with the compulsory repeating of the course)

10.Рекомендована література

1. Анатомія, фізіологія та патологія органів слуху і мовлення : навч. посібник для студ. ф-ту дошк. та корекц. освіти / уклад. Н. П. Голуб. – Умань : Візаві, 2015. – 116 с.
2. Боярчук О. Д. Анатомія, фізіологія и патологія органів слуху та мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Луганськ: Альма-матер, 2008.- 175с.
3. Нейман Л.В. Богомільський М.Р. Анатомія, фізіологія і патологія органів слуху і мови. Підручник М., ВЛАДОС 2003 – 221
4. Пальчун В.Т., Магомедов М.М., Лучихин Л.А. Оториноларингологія. Підручник. М.: Медицина. 2007, - 576 с
5. Ананьева С.В. Хвороби вуха, горла, носа Навчальний посібник, 2013
6. Дитяча оториноларингологія. Підручник М.: Медіа, 2007. 576
7. Крилова Н.В. Анатомія органів чуття: око, вухо. Навчальний посібник М., 2013 – 95 с.
8. Перша медична допомога. Під ред. Ю.Ю. Елісєєва). Довідник М., Ексмо, 2014 р.
9. Плиска О. І. Фізіологія вищої нервової діяльності та сенсорних систем: Посібник. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 285 с.
10. Ріст і розвиток людини: Підручник/В.С. Тарасюк, Н.В. Титаренко, І.Ю. Андрієвський та ін.; За ред. В.С. Тарасюка, І.Ю. Андрієвського. – К.: Медицина, 2008. – 400с.
11. Хоменко П. В. Вікові особливості моторики людини: Навчальний посібник / П. В. Хоменко. – Полтава, 2005 – С. 28.
12. Шеремет М. К. Корекція просодичної сторони мовлення у дітей старшого дошкільного віку з дизартрією: навч.-метод. посіб. / М. К. Шеремет, О. В. Боряк. – Суми : Вид во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – 192 с.
11. Астапов В.М. Введення в дефектологію з основами нейро і патопсихології. – М.: МЛА, 1994. – 216 с.
12. Бадалян Л. О. Невропатология: Учебник для студ. дефектол. фак. высш. пед. учеб. заведений / Л. О. Бадалян. — 2-е изд., испр. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 384 с.
13. Березан О. І. Неврологічні основи логопедії: Навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010100 – «Корекційна освіта» / О. І. Березан. – Полтава : Друкарня ПП Ткалич А.М. – 2008. – 92 с.
14. Власова Т.А., Певзнер М.С. Про дітей з відхиленнями в розвитку. – М.: просвіта, 1973. – 175 с.

15. Виготський Л.С. Лекції по психології . – СПб.: Союз , 1999. – 144 с.
16. Питере Т. Аутизм: от практического понимания к педагогическому воздействию. — СПб., 1999
17. Пашковський В. М. Методична розробка для самостійної роботи студентів. Вікові особливості зорового, слухового, вестибулярного, смакового, нюхового аналізаторів. симптоматика їх порушень в залежності від рівня ураження / В. М. Пашковський. – Чернівці, 2009 р.
18. Плаксина Л. И. Развитие зрительного восприятия у детей с нарушением зрения. — М., 1985
19. Практикум по психологии умственно отсталого ребенка / Сост. А. Д. Виноградова. - М., 1985. - С. 18-27.
20. Пальчун В.Т., Магомедов М.М., Лучихин Л.А. Оториноларингологія. Підручник М.: Медицина. 2007, - 576 с.
21. Попова Н.В. Анатомія центральної нервової системи Навчальний посібник М., 2004 – 111с.
22. Вознесенський Н.Л., Пальчун В.Т. Хвороби вуха горла і носа. Підручник, 1981.
23. Людина. Навчальний посібник з анатомії та фізіології / За ред. Тоні Сміт. – Львів: БаК, 2002. – 240с.
24. Трикоз С В Комплекс програмно-методичного забезпечення «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (програма із сенсорного виховання, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / С В Трикоз — К:2012-112 с
25. Блеч Г О Комплекс програмно-методичного забезпечення «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (програма, методичні рекомендації та дидактичний матеріал з формування уявлень про навколишнє середовище) / Г О Блеч — К : 2012 — 96 с
26. Гладченко І В Комплекс програмно-методичного забезпечення «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання розумово відсталих дітей у спеціальних дошкільних закладах» (програма з ігрової діяльності, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / І В Гладченко — К : 2012 — 110 с
27. Холодна М. А. Когнітивні стилі: Про природу індивідуального розуму: навч, посібник. М .: Наукова думка, 2002.
28. Чеботарьова О В Комплекс програмно-методичного забезпечення «Зміст корекційно-спрямованого навчання і виховання дітей у спеціальних дошкільних закладах» (програма з трудового виховання, методичні рекомендації, дидактичні матеріали) / О В Чеботарьова — К: Poligrand, 2012 — 110 с

29. Гіперактивна дитина у класі. Стратегії реагування та організація навчального середовища. Укладачі: Ферт О., Рибак Ю. Методичні рекомендації / Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком», 2015
30. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І., Душка А.Л., Недозим І.В., Омельченко І.М., Орлов О.В. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник / за ред. В.В.Засенко, Л.І.Прохоренко. –2020. – 435 с.
31. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. – 3-є вид., перер. та допов. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.
32. Кисличенко В.А. Викладання курсу «Клініка інтелектуальних порушень» (ч.І. Олігофренія) студентам спеціальності «Корекційна освіта. (Логопедія)» Миколаїв : Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г. В., 2015. – 182 с.
33. Кисличенко В.А. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектру Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб.наук.пр. / за ред. проф.Тетяни Степанової. - № 3 (58) 2017. - Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2017. - 182-187 с.
34. <http://www.vashakniga.ru/book.asp?id=199406&rbr=118>
35. www.komarovski.net/blog/category/medicina
36. uk.wikipedia.org/wiki/